

Marianne Dose Hvids translokationstale

Taler

Marianne Dose Hvid
Rektor på Ikast-Brande
Gymnasium

Dato

28. juni 2024

Sted

Ikast-Brande Gymnasium

Kære Studenter

Hjertelig tillykke med jeres eksaminer

I dag er en dag fyldt med stolthed og glæde, men også med refleksion og med håb for fremtiden. Som I sidder der med jeres studenterhuer, er I det smukkeste billede på netop håbet og fremtiden.

Lige nu er I fyldt af en umiddelbar glæde over at have nået en milepæl i jeres liv – og på jeres uddannelsesvej. Jeg ved lige præcis, hvordan I har det, for jeg har jo selv været der. I dag er det præcist 40 år siden, at jeg sad der på samme måde som jer. Så jeg måtte lige finde huen frem i dag. Studenterhuen passer man godt på hele livet, den er en vigtig brik at have med i rygsækken.

Hvorfor det? Hvad er det, der er så særligt med en studentereksamen.

På intet tidspunkt tidligere eller senere i livet bombarderes man med så bred og nuanceret en vifte af faglighed, som man gør i gymnasiet. I har haft en hverdag her hos os med lærere, der på hvert sit felt har en dyb faglig viden – og I har af den vej fået indsigt og kompetencer i litterære tekster, i kemiske formler, i velfærdsstatsmodeller, i historiske kilder blot som eksempler. Det er en stor og fascinerende verden, der åbner sig for en i gymnasiet.

Derfor er det en enestående tid.

Siden hen – hvor I nu bevæger jer hen på universitetet ell. på anden videregående uddannelse –, så vil I specialisere jer mere indenfor et område, – og I vil afgrænse og fordybe jer indenfor typisk et felt.

Det er derfor vi kalder gymnasietiden for en dannelsesrejse. I har med alle gymnasiets fag fået indsigt og forståelse i en divers verden, forskellige livsopfattelser og vilkår, i klodens mangfoldighed. I er for hver dag blevet mere bevidste og reflekterede i forhold til vigtige faglige forståelser, til samfundet og til alt det, der binder det hele sammen.

Men I har ikke kun lært matematik, om litteratur og historie. I har i høj grad også lært noget om jer selv og hinanden. I har udviklet jer som mennesker, udfordret jeres grænser og opdaget jeres styrker og svagheder.

Og så har I lært værdien af at stille spørgsmål og på den måde har I også fundet frem til jeres egen forståelse af verden. I har helt sikkert også lært værdien af at stille spørgsmål – eller prompts – med chatGPT,

– men også at der er store begrænsninger i at rådføre sig med en sprogmodel..

Noget af det, der særligt gjorde indtryk på mig i min tid gymnasiet –, var mødet med eksistentialismen og vores egen store filosof Søren Kirkegaard.

Særligt Kirkegårds tanker om det afgørende i at finde sin livsopgave.

Man skal ”vælge sig selv” var Kirkegårds pointe – man skal finde frem til ens inderste kerne af, hvad der betyder noget for én og forfølge den vej. Den, der har fundet sin livsopgave, er lykkelig, fordi man så har et mål og en mening med sin tilværelse.

I står lige nu ved en skillevej og skal finde en ny vej videre i livet. I skal finde en ny mening og en opgave, der giver mening for jer at dedikere jer til. Det er ikke nødvendigvis nemt at finde den livsopgave.... Og det er ikke altid den snorlige vej, der er den mulige. Heldigvis er der mange perspektiver i at finde sin egen vej hen til livsopgaven. Afkrog og omveje afslører nogen gange niches eller muligheder, man ikke anede eksisterede.

Det er vigtigt bevidst at vælge og tage ansvar for de muligheder og udfordringer, I kommer til at stå over for.

Det kan være fristende at følge strømmen og gå den vej, som de mange finder

den attraktive vej at gå. Eller det kan være man lader andres forventninger diktere ens vej. De sociale mediers ”tag” i os, er vi alle godt klar over, og alligevel er opdateringer, likes og kommentarer ikke altid overensstemmende med vores inderste tanker og ønsker, om det der er værd at bruge livet på. Man bliver nemt fanget ind i strømninger og stemninger og billeder på, hvordan livet ser attraktivt ud.

Vi skal mærke godt efter, hvad vi gerne vil stå for og hvad vi gerne vil bidrage med til verden, – og så skal vi lade os forpligte af det. Når vi gør det, så bliver vi herre i vores eget liv. Ellers bliver det omstændigheder, tilfældigheder eller måske endda algoritmer der tager over og styrer for os.

Jeg synes i høj grad, I defineret hvad I har villet stå for her hos os, og I har også forpligtet jer. I har haft en indre drivkraft til at overkomme de faglige udfordringer, vi har givet jer.

Man har hos jer også oplevet et bemærkelsesværdigt fokus på relationer og fællesskab. I har om nogen været meget bevidste om, at livet på skolen er så meget mere end blot individuelle præstationer. I har villet rigtig mange ting. Sammen.

Det har været en fornøjelse at følge jer og få præsenteret jeres ideer og ønsker for en god skole. I har sat meget i søen, været handlekraftige og initiativrige. I har om nogen sat spor og spredt glæde med jeres helt særlige humor, jeres engagement og jeres mange sociale aktiviteter. Med jer er, er jeg overbevist om, at der både er født nye traditioner her på IBG og at gamle traditioner overlever i bedste velgående. Galla, lanciers og sidste skoledag har I videreført og udviklet på fineste og hyggeligste vis. Luciaoptog i dec. blev gennemført - både i en klassisk og en ny voke udgave. Tilbage i august var I med til at skabe en ny IBG aktivitetsdag. Den blev født og initieret af skolens 50 års jubilæum, som I var med til at gøre til en fantastisk festdag. I har været med til at etablere søskendeklasser og sjove konkurrencer. Vi fik markeret fastelavn og nogen af jer var med til at genoplive forårskoncert og Mads Doss. I har været meget bevidste om glæden ved at føle samhørighed og at føle sig betydningsfuld. Med det som argument, er I lykkedes med at lokke mere kage og flere rundstykker ud af skolens budget end nogensinde før. Særligt på en mørk decemberdag var det med til at gøre skoledagen lidt lysere.

I har selvfølgelig haft forskellige potentialer og talenter og I har flyttet jer ud fra det særlige I har haft med hver især -behov, ønsker, temperamenter og hastighed, men I har gjort det sammen.

Hvor end I har været – på college, på studieture, på ekskursioner eller her på skolen, så har I insisteret på fællesskabet og I har taget medansvar for at skabe en god skole.

Alt det I har skabt sammen og individuelt er et vidnesbyrd om, at det er muligt at gøre en forskel.

Det nytter at tage ansvar, at ville noget. Hvis man har noget på hjerte kan man faktisk være med til at skabe positive forandringer og opleve meningsfuldhed. Det er vigtige erfaringer at tage med sig, og det giver håb, selv i en verden, der lige nu er fyldt med konflikter og ufred.

Lige nu er det en varm politisk sag, om der er for mange der går i gymnasiet. Der er selvfølgelig ikke en eneste af jer der er for mange. I fortjener hver især jeres studentereksamen, og den ballast I har med videre.

En veluddannet og oplyst befolkning er grundlaget for en velfungerende velfærdstat. Det viser både vores samtid og historien. Det er slående hvordan et lille land som Danmark markerer sig på den internationale scene, som foregangsland på mange felter. Konkurrencedygtige internationale virksomheder, parathed til grøn omstilling, udpræget høj lighed og tryghed i befolkningen. Det er noget af det der præger vores velfærdsstat. Sammenhængen med en uddannet og oplyst befolkning synes åbenlys.

Jeg er overbevist om, at dannede og reflekterede unge mennesker som jer, nok skal finde vejen til meningsskabende livsopgaver, som samfundet efterspørger.

Hold fast i jeres nysgerrighed og jeres mod, – og giv jer tid og ro til at mærke livets mange nuancer og muligheder. Bliv med at være åbne over for nye idéer og perspektiver. Og mest af alt, vælg jer selv og jeres inderste værdier og overbevisninger, som er jer. Og husk at vi alle oplever tidspunkter, hvor vi er søgende og famlende og ikke nødvendigvis ved ad hvilken vej, vi skal gå.

Tak fordi I valgte at være her hos. Tak fordi I med jeres ungdom, med jeres

energi og livskraft har være med til at berige os med håb og mening i vores hverdag sammen med jer.

Jeg ønsker jer alt det bedste fremadrettet

og dimitterer jer hermed fra Ikast Brande Gymnasium.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-dose-hvids-translokationstale-2024>